

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Tomáše Rychlého a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobce: **S. A. O.**, zastoupený Mgr. Jindřichem Lechovským, advokátem se sídlem Hládkov 701/4, Praha 6, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy**, se sídlem Kaplanova 2055/4, Praha 4, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 11. 6. 2024, č. j. 16 A 21/2024 - 38,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Jindřichu Lechovskému, advokátovi, **se přiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti ve výši 8 228 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení. Náklady právního zastoupení žalobce nese stát.

Odůvodnění:

[1] Žalovaná rozhodnutím ze dne 15. 5. 2024, č. j. KRPA-160593-12/ČJ-2024-000022-ZZC, rozhodla podle § 124 odst. 1 písm. e) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „*zákon o pobytu cizinců*“), o zajištění žalobce za účelem správního vyhoštění, jelikož se jedná o cizince, který je evidován v informačním systému smluvních států. Dobu zajištění žalovaná stanovila na 90 dnů ode dne omezení osobní svobody.

[2] Proti rozhodnutí žalovaného podal žalobce žalobu u Městského soudu v Praze (dále jen „*městský soud*“), který ji rozsudkem ze dne 11. 6. 2024, č. j. 16 A 21/2024 - 38, zamítl jako nedůvodnou.

[3] Městský soud vycházel z následujícího skutkového stavu. Neoprávněný pobyt žalobce byl zjištěn dne 15. 5. 2024 hlídkou policie v obchodním centru, kde žalobce pracoval jako pracovník ostrahy. Žalobce pobýval na území v rozporu s uloženým opatřením ze strany Švýcarska, jelikož se jedná o příslušníka třetí země, kterému byl odepřen vstup a pobyt na území členských států a současně byl Švýcarskem na dobu od 18. 6. 2015 do 18. 6. 2025 zaevidován do informačního systému smluvních států. Dále bylo lustrací zjištěno, že se (na základě rozhodnutí žalované ze dne 6. 5. 2016, č. j. KRPA-377198-106/ČJ-2015-000022 – pozn. NSS) nachází v evidenci nežádoucích osob s platností od 1. 9. 2016. Při podání vysvětlení žalobce sdělil, že si je vědom, že mu bylo v minulosti uloženo správní vyhoštění z území členských států EU a že byl od 1. 9. 2016 zařazen do informačního systému smluvních států. Žalobce si byl rovněž vědom, že jej do informačního systému smluvních států krom ČR zařadilo také Švýcarsko, nicméně měl za to, že mu zákaz skončil v roce 2023. Ze Švýcarska odcestoval do ČR, jelikož tu má dvě děti. Dále žalobce uvedl, že podal žádost o udělení pobytového oprávnění a domníval se, že může pobývat v ČR až do rozhodnutí ve věci. Ode dne 31. 8. 2018 do 29. 8. 2021 byl ve výkonu trestu odnětí svobody. Poté žil v Praze v bytě společně se spolubydlíci, kteří jsou rovněž občany Nigérie. Je svobodný a má dvě děti, které nemá v péči, vídá se s nimi nepravidelně a přispívá jim 1 000 Kč měsíčně. Žalobce uvedl, že nemá dostatek financí na složení finanční záruky a ani zde není nikdo, kdo by ji mohl zaplatit za něj.

[4] Nejprve se krajský soud zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti rozhodnutí žalované. Konstatoval, že obsahuje celou řadu chyb, což svědčí o tom, že mu žalovaná nevěnovala dostatečnou pozornost. Rozhodnutí nicméně shledal přezkoumatelným, jelikož text obsahuje všechny podstatné informace a jako celek ob stojí. Skutečnost, že žalovaná na některých místech svého rozhodnutí o žalobci hovoří v ženském rodě, není důvodem pro zrušení tohoto rozhodnutí. Tím není ani nesprávné uvedení data zařazení žalobce do informačního systému (18. 6. 2018 namísto 18. 6. 2015), jelikož se jednalo pouze o překlep. Nadto byl okamžik zařazení žalobce do informačního systému nesporný a doba vedení v systému nebyla pro závěry žalované zásadní. Ani nepřesnosti týkající se rodinného života žalobce nemohly dle městského soudu vést ke zrušení rozhodnutí žalované. Sám žalobce se o svých rodinných poměrech vyjadřoval různě. Při podání vysvětlení uvedl, že je svobodný, má přítelkyni a dítě. V žalobě pak uváděl, že má v ČR manželku a dvě děti. Městský soud konstatoval, že žalobce akcentoval toliko vztah k dětem, s čímž se žalovaná vypořádala.

[5] Dále městský soud uvedl, že žalovaná postupovala adekvátně, pokud shledala, že je žalobce osobou nežádoucí. Bylo na žalobci, aby si pobyt na území ČR zajistil legálně. Jeho pobytová historie ale svědčí o tom, že v ČR i jiných zemích opakovaně porušoval právní předpisy. Jakkoli žalobce požádal o povolení k trvalému pobytu, nelze dle městského soudu očekávat, že bude jeho žádosti vyhověno. Žalovaná správně poukázala na to, že žalobce pobýval na území ČR bez platného pobytového oprávnění, přičemž si svoji situaci zavinil sám porušováním právních předpisů, včetně páčání trestné činnosti, za niž byl odsouzen ve Švýcarsku i v ČR.

[6] Městský soud neshledal důvodnou ani námitku, dle níž měla žalovaná žalobci uložit některé ze zvláštních opatření dle § 123b odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Ztotožnil se s žalovanou, že u žalobce nebyly dány dostatečné záruky pro použití zvláštních opatření.

pokračování

Naopak bylo pravděpodobné, že by žalobce tato opatření nedodržoval. Co se týče zvláštního opatření předpokládajícího, že se žalobce bude nacházet na sdělené adrese, městský soud uvedl, že žalobce nejen že neměl na území hlášený pobyt, ale ani žalované nesdělil žádnou adresu svého pobytu. Uvedl pouze, že bydlí v Praze v pronajatém pokoji v bytě, kde žijí i další osoby. Tyto informace nebyly dostačující pro použití příslušného zvláštního opatření, jelikož žalobce nebyl k danému místu vázán a nebylo možné vyloučit, že by se vyhýbal realizaci správního vyhoštění. K možnosti finanční záruky městský soud konstatoval, že bylo na žalované, aby specifikovala konkrétní částku, což v projednávané věci neučinila. Současně však dospěla k závěru, že v případě žalobce toto zvláštní opatření vůbec nepřipadá v úvahu, jelikož jde o nežádoucí osobu. S tím se městský soud ztotožnil.

[7] K námitce nepřiměřeného dopadu rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce městský soud konstatoval, že tato otázka je primárně řešena v rozhodnutí o správním vyhoštění. Dle městského soudu si měl žalobce uvědomit možné následky své protiprávní činnosti, kterými může být i odloučení od dětí. Sám žalobce sdělil, že se s dětmi vidá nepravidelně, přibližně jednou za půl roku, a přispívá na ně částkou 1 000 Kč měsíčně. Nadto, v době výkonu trestu odnětí svobody se o děti starala pouze jejich matka. Podle městského soudu tak žalobce nemá v ČR pevné vazby. S dětmi může být navíc v kontaktu prostřednictvím sociálních sítí.

[8] Proti rozsudku městského soudu podává žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost, jejíž důvody podřazuje pod § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[9] Stěžovatel trvá na tom, že je rozhodnutí žalované nepřezkoumatelné. Žalovaná ani městský soud se navíc nezabývaly všemi relevantními okolnostmi, a postupovaly tak v rozporu s judikaturou Nejvyššího správního soudu. Dále namítá, že nemožnost uložení zvláštního opatření spočívajícího v povinnosti zdržovat se na určitém místě nelze odůvodnit tím, že stěžovatel může své aktuální místo pobytu opustit. Skutečnost, že stěžovatel nemá nikde nahlášený pobyt, je pak jen důsledkem toho, že nedisponuje pobytoým oprávněním. Přistoupením na argumentaci městského soudu by došlo k tomu, že by toto zvláštní opatření nemohlo být nikdy použito u osoby, které bylo uloženo správní vyhoštění. Dále stěžovatel namítá, že žalovaná jej měla informovat o možnosti složení finanční záruky.

[10] Rozhodnutím žalované bylo rovněž nepřiměřeně zasaženo do soukromého a rodinného života stěžovatele. Stěžovatel má na území ČR rodinu a blízké, kteří odloučení od stěžovatele pociťují jako „značnou újmu a osobní neštěstí“. Městský soud rodinnou situaci stěžovatele bagatelizoval a přehlédl, že možnost, že by jeho partnerka a děti v budoucnu opustily ČR, je nepravděpodobná.

[11] Nejvyšší správní soud stěžovateli ustanovil zástupce pro řízení o kasační stížnosti, který dne 26. 8. 2024 kasační stížnost doplnil. Uvádí, že rozhodnutím žalované došlo k omezení osobní svobody stěžovatele, a tudíž je nutné na jeho kvalitu, srozumitelnost a přezkoumatelnost klást přísné požadavky. Těm rozhodnutí žalované nedostálo, a městský soud jej tak měl zrušit. Stěžovatel se neztotožňuje ani s tím, že nemá na území ČR zásadní rodinné vazby. Několik let se zdržoval na území ČR legálně, jelikož požádal o udělení azylu.

Stát aproboval pobyt stěžovatele na území, čímž v něm i jeho dětech vytvářel naději a umožnil jim prohlubovat vzájemné vztahy. Nyní tedy nelze uzavřít, že zde stěžovatel nemá zásadní rodinné vazby.

[12] Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

[13] Dříve, než mohl Nejvyšší správní soud posoudit námitky uplatněné v kasační stížnosti, musel posoudit otázku její přijatelnosti. Nejvyšší správní soud přitom vyhodnotil kasační stížnost jako nepřijatelnou ve smyslu § 104a odst. 1 s. ř. s. Přijatelnost je obecně dána v případech, k nimž se judikatura doposud nevyjádřila, v nichž existuje judikatura rozporná (nejednotná), nebo je potřeba učinit judikaturní odklon. Dále přijatelnost zakládá rovněž zásadní pochybení krajského (resp. městského) soudu, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele (blíže viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, č. 933/2006 Sb. NSS, a ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021 – 28, č. 4219/2021 Sb. NSS; všechna zde citovaná rozhodnutí tohoto soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz). Ani jednu z těchto situací Nejvyšší správní soud v nyní projednávané věci neshledal. Pro úplnost lze dodat, že uvedená judikatorně ustálená kritéria přijatelnosti kasační stížnosti, vycházející z citovaného usnesení č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, jsou použitelná i po novele § 104a odst. 1 s. ř. s., která s účinností od 1. 4. 2021 rozšířila okruh případů, při jejichž přezkumu zdejší soud posuzuje přijatelnost kasační stížnosti (viz výše rovněž odkazované usnesení č. j. 9 As 83/2021 – 28).

[14] Nejvyšší správní soud takové vady, které by zakládaly přijatelnost kasační stížnosti, v napadeném rozsudku ani v průběhu řízení, které předcházelo jeho vydání, neshledal. Předně Nejvyšší správní soud uvádí, že městský soud napadený rozsudek řádně odůvodnil a vypořádal se s podstatou žalobní argumentace, a napadený rozsudek je tedy přezkoumatelný.

[15] Otázka nepřezkoumatelnosti správních rozhodnutí pro nedostatek důvodů či pro nesrozumitelnost byla opakovaně řešena v judikatuře Nejvyššího správního soudu. Z této judikatury vyplývá, že zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost skutečně nelze rozhodnutí meritorně přezkoumat (srov. rozsudek ze dne 7. 5. 2019, č. j. 7 As 362/2018 - 23). Nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů musí být vykládána ve svém skutečném smyslu, tj. jako nemožnost přezkoumat určité rozhodnutí pro nemožnost zjistit v něm jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006 - 74, č. 1566/2008 Sb. NSS). Je založena na nedostatku důvodů skutkových, nikoliv na dílčích nedostatcích odůvodnění rozhodnutí (srov. rozsudek ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, č. 133/2004 Sb. NSS). Co se týče nepřezkoumatelnosti rozhodnutí pro nesrozumitelnost, dle rozsudku ze dne 24. 9. 2003, č. j. 7 A 547/2002 - 24, je správní rozhodnutí zatíženo touto vadou zejména tehdy, jestliže odůvodnění nedává smysl, který by svědčil o skutkových a právních důvodech, které pohnuly správní orgán k vydání rozhodnutí. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nesrozumitelnost je vyhrazena tak závažným nedostatkům rozhodnutí, které fakticky znemožňují zjistit, jak a z jakých důvodů správní orgán rozhodl (srov. rozsudek ze dne 15. 8. 2018, č. j. 6 As 181/2018 - 29).

pokračování

[16] K možnosti použití zvláštních opatření podle § 123b zákona o pobytu cizinců se vyjádřil rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 28. 2. 2017, č. j. 5 Azs 20/2016 - 38, č. 3559/2017 Sb. NSS, v němž shledal, že správní orgány jsou povinny zvážit zejména osobní, majetkové a rodinné poměry cizince, charakter porušení povinností souvisejících s řízením o vyhoštění, jeho dosavadní chování a respektování veřejnoprávních povinností stanovených Českou republikou nebo jinými státy EU (včetně charakteru porušení těchto povinností ze strany cizince). Volba mírnějších opatření, než je zajištění cizince, je současně vázána na předpoklad, že cizinec bude se státními orgány spolupracovat při realizaci tohoto opatření a že neexistuje důvodná obava, že se bude vyhýbat případnému výkonu správního vyhoštění. Přestože tyto závěry rozšířený senát vyslovil v kontextu § 124 odst. 1 písm. c) a d) zákona o pobytu cizinců, lze je vztáhnout i na ostatní důvody zajištění podle § 124 zákona o pobytu cizinců (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 1. 2018, č. j. 1 Azs 228/2017 - 24). Posouzení, zda správní orgán přistoupí k uložení zvláštního opatření nezahrnuje pouze subjektivní postoj cizince, zda by byl schopen a ochoten se danému opatření podrobit, ale předpokládá i objektivní hodnocení celkové situace správním orgánem, na kterém leží odpovědnost za rozhodnutí, zda uložené opatření splní svůj účel (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 3. 2017, č. j. 10 Azs 31/2017 - 19).

[17] Ve vztahu k posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí o zajištění do soukromého a rodinného života cizince Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod dopadá i na případy, kde zákon o pobytu cizinců toto posouzení nepředpokládá (srov. rozsudek ze dne 30. 6. 2022, č. j. 5 Azs 165/2020 - 17). Dále z judikatury kasačního soudu vyplývá, že správní orgán má povinnost zabývat se v řízení o zajištění cizince podle § 124 zákona o pobytu cizinců možnými překážkami správního vyhoštění, pokud jsou mu tyto překážky v době rozhodování o zajištění známy nebo v řízení vyšly najevo. V takové situaci je povinen možné překážky před rozhodnutím o zajištění cizince předběžně posoudit a učinit si úsudek o tom, zda je správní vyhoštění alespoň potenciálně možné. Mezi tyto překážky patří také případný nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života cizince (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010 - 150, č. 2524/2012 Sb. NSS). Tvrdit a prokázat, že realizaci správního vyhoštění bude právo cizince na soukromý a rodinný život nepřiměřeně zasaženo, však musí především sám cizinec (srov. rozsudek ze dne 30. 4. 2020, č. j. 5 Azs 210/2019 - 30). Při hodnocení zásahu do práva na soukromý a rodinný život je třeba za pomoci principu proporcionality vyvažovat zájmy cizince na straně jedné a protichůdné veřejné zájmy na straně druhé (srov. rozsudek ze dne 20. 12. 2022, č. j. 4 Azs 269/2022 - 25, a tam citovanou judikaturu Evropského soudu pro lidská práva). Nejvyšší správní soud ve své judikatuře dále dospěl k závěru, že cizinci, kteří páchají na území ČR trestnou činnost, si mají a mohou být vědomi veškerých možných důsledků, které s sebou odhalení této trestné činnosti ponese, a to jak v rovině trestněprávní, tak i v rovině zákona o pobytu cizinců (srov. rozsudky ze dne 19. 10. 2016, č. j. 2 Azs 147/2016 - 30, a ze dne 29. 6. 2017, č. j. 2 Azs 65/2017 - 31).

[18] Nejvyšší správní soud tedy dospěl k závěru, že stěžovatel nepředestřel žádnou právní otázku, jež by mohla mít obecný dopad na rozhodovací činnost krajských soudů a k níž by se měl Nejvyšší správní soud vyslovit za účelem sjednocování judikatury. Takovou

otázku kasační soud nedovodil ani z obsahu napadeného rozsudku či ze soudního a správního spisu. Nejvyšší správní soud nezjistil ani zásadní pochybení městského soudu při výkladu hmotného či procesního práva.

[19] Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že neshledal žádný důvod přijatelnosti kasační stížnosti, a proto ji podle § 104a odst. 1 s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[20] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1, větou první s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. (viz usnesení ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 – 33, část III. 4.; č. 4170/2021 Sb. NSS). Stěžovatel v řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované, která by jinak měla právo na náhradu nákladů řízení, žádné náklady v řízení o kasační stížnosti nevznikly. Nejvyšší správní soud proto nepřiznal náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti žádnému z účastníků.

[21] Usnesením ze dne 13. 8. 2024, č. j. 3 Azs 145/2024 - 31, ustanovil Nejvyšší správní soud stěžovateli jako zástupce pro řízení o kasační stížnosti Mgr. Jindřicha Lechovského, advokáta. Podle § 35 odst. 10 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. zástupci stěžovatele, který mu byl soudem ustanoven k ochraně jeho práv, hradí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. Nejvyšší správní soud přiznal ustanovenému zástupci odměnu za dva úkony právní služby – konkrétně za převzetí a přípravu zastoupení a doplnění kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif) – dále jen „*advokátní tarif*“], a to v celkové výši 6 200 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bod 5 advokátního tarifu], k čemuž náleží náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč za každý z těchto úkonů (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu), tj. celkem 600 Kč. Ustanovený zástupce soudu doložil, že je plátcem DPH (§ 14a advokátního tarifu). Celková částka jeho odměny se proto zvyšuje o sazbu této daně ve výši 1 428 Kč (21 % z částky 6 800 Kč).

[22] Celkem tedy zástupci náleží odměna ve výši 8 228 Kč [6 200 Kč (dva úkony právní služby) + 600 Kč (náhrada hotových výdajů za dva úkony právní služby) + 1 428 Kč (DPH)]. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení. Náklady stěžovatele nese stát (§ 60 odst. 4 s. ř. s.).

[23] Nejvyšší správní soud nerozhodoval o návrhu stěžovatele na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, protože o samotné kasační stížnosti bylo rozhodnuto bez zbytečného prodlení po provedení všech nezbytných přípravných procesních úkonů. Za této situace by rozhodnutí o odkladném účinku bylo nadbytečné a neúčelné.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. září 2024

JUDr. Tomáš Rychlý

pokračování

3 Azs 145/2024 - 60

předseda senátu